

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक-ल

वर्ष ६, अंक ४२(३)]

शुक्रवार, ऑगस्ट ८, २०१४/श्रावण १७, शके १९३६

[पृष्ठ ७, किंमत : रुपये १६.००

असाधारण क्रमांक २३७

प्राधिकृत प्रकाशन

(केंद्रीय) औद्योगिक विवाद अधिनियम व मुंबई औद्योगिक संबंध अधिनियम यांखालील
(भाग एक, चार-अ, चार-ब आणि चार-क यांमध्ये प्रसिद्ध केलेल्या अधिसूचना, आदेश व निवाडे यांव्यतिरिक्त)
अधिसूचना, आदेश व निवाडे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

हुमात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ८ ऑगस्ट २०१४.

अधिसूचना

किमान वेतन अधिनियम, १९४८.

क्रमांक किवेअ-१०१४/२४६/प्र.क्र. ५६/कामगार-७.—ज्याअर्थी, महाराष्ट्र राज्यातील “शेतकी कामधंदा” या अनुसूचित रोजगारात असलेल्या (यात यापुढे ज्याचा उक्त अनुसूचित रोजगार असा उल्लेख करण्यात आलेला आहे.) कामगारांना देय असलेले किमान वेतन दर शासन अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक : किवेअ ८२००९/प्र.क्र. ११८४/ कामगार-७, दिनांक १३ ऑगस्ट २००९ अन्वये पुनर्निर्धारित केले आहेत;

आणि ज्याअर्थी, महाराष्ट्र शासनाने पुनर्विलोकन करून उक्त अनुसूचित रोजगारातील कामगारांना देय असलेले किमान वेतन दर पुनर्निर्धारित करण्याचे ठरविले आहे.

त्याअर्थी, आता किमान वेतन अधिनियम, १९४८ (१९४८ चा क्र. ११) हा महाराष्ट्र राज्यास लागू करताना त्याच्या कलम ३ च्या पोट कलम (१) चा खंड (ख) आणि कलम ५ च्या पोट-कलम (२) याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन, शासकीय अधिसूचना उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक किवेअ-२०१२/१७०/प्र.क्र. १६६/कामगार-७, दिनांक १५ ऑक्टोबर २०१२ मध्ये प्रसिद्ध झालेल्या प्रस्तावाच्या संबंधात मिळालेली सर्व अभिवेदने विचारात घेतल्यानंतर आणि सल्लागार मंडळाचा सल्ला विचारात घेतल्यानंतर महाराष्ट्र शासन याद्वारे दि. ८ ऑगस्ट २०१४ पासून उक्त अनुसूचित रोजगारात नोकरीत असलेल्या खालील अनुसूचीच्या स्तंभ २ मध्ये नमूद केलेल्या कामगारांच्या वर्गाला या अनुसूचीच्या स्तंभ ३ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे वेतनाचे किमान वेतन दर पुनर्निर्धारित करीत आहे.

अनुसूची

अ.क्र.	कामगारांची वर्गवारी	परिमंडळनिहाय किमान मूळ वेतन दर (रुपये)			
		संस्थापक शेती	परिमंडळ-१	परिमंडळ-२	परिमंडळ-३
(१)	(२)		(३)		
अ	ब गटात नमूद रोजगारात काम करणारे कामगार वगळून इतर कामगारांसाठी—				
१	रोजंदार	१८०	१८०	१७०	१६०
२	महिनेदार	४,६८०	४,६८०	४,४२०	४,१६०
३	सालदार किंवा सालकरी किंवा वार्षिक	लागू नाही	५६,१६०	५३,०४०	४९,९२०

(१)

अ.क्र. कामगारांची वर्गवारी		परिमंडळनिहाय किमान मूळ वेतन दर (रुपये)				
		संस्थापक शेती	परिमंडळ-१	परिमंडळ-२	परिमंडळ-३	परिमंडळ-४
(१)	(२)			(३)		
ब	तेल, वाफ किंवा विजेवर चालणाऱ्या यंत्रावर काम करणाऱ्या कामगारांसाठी—					
१	रोजंदार	२४०	२४०	२३०	२२५	२२०
२	महिनेदार	६,२४०	६,२४०	५,९८०	५,८५०	५,७२०
३	सालदार किंवा सालकरी किंवा वार्षिक	लागू नाही	७४,८८०	७१,७६०	७०,२००	६८,६४०

स्पष्टीकरण.—या अधिसूचनेच्या प्रयोजनार्थ.—

(ए) संस्थात्मक शेती म्हणजे कोणत्याही परिमंडळात समाविष्ट असलेल्या शासकीय अथवा शासन नियंत्रित महामंडळे, मंडळे खाजगी/सार्वजनिक कंपन्या, शेतकी विद्यापीठे अथवा शेतकी संशोधन केंद्र अथवा शासकीय योजना व इतर नोंदणीकृत संस्थांमार्फत करण्यात येणारी शेती.

(बी) परिमंडळ १ मध्ये पुढील स्थानिक क्षेत्रांचा समावेश राहील.—

(१) सर्व महानगरपालिका क्षेत्र;

(२) पुणे व खडकी छावणी क्षेत्र;

(३) शासनाने बांधलेल्या धरणाचे (सर्व उपसा जलसिंचन योजनांसह) बारमाही पाणी पुरवठा होणारे सिंचन क्षेत्र.

(सी) परिमंडळ २ मध्ये पुढील स्थानिक क्षेत्रांचा समावेश राहील.—

(१) भुसावळ, सातारा, इचलकरंजी, जालना, परभणी, बीड, लातूर, अचलपूर, यवतमाळ, वर्धा, गोंदिया, चंद्रपूर, पनवेल, खोपोली, रत्नागिरी, मनमाड, नंदुरबार, शिरपूर-वरवडे, अंमळनेर, चाळीसगाव, चोपडा, पाचोरा, श्रीरामपूर, संगमनेर, कोपरगाव, लोणावळा, बारामती, कराड, फलटण, इस्लामपूर, बारशी, पंढरपूर, हिंगोली, परळी-वैजनाथ, अंबेजोगाई, उद्गीर, उस्मानाबाद, खामगाव, मलकापूर, बुलढाणा, शेगाव, अकोट, कारंजा, वाशिम, अंजनगांव, सुजी, बडनेरा, वणी, पुसद, हिंगणघाट, आर्वी, पुलगाव, कामठी, उमरेड, भंडारा, तुमसर आणि बल्लारपूर नगरपालिका.

(२) देहूरोड, अहमदनगर, औरंगाबाद, कामठी, नाशिक रोड व देवळाली छावणी क्षेत्र;

(३) शासनाने बांधलेल्या धरणातून हंगामी पाणी पुरवठा होणारे सिंचन क्षेत्र;

(डी) परिमंडळ ३ मध्ये परिमंडळ १, २ व ४ मध्ये समाविष्ट नसलेले इतर सर्व क्षेत्र;

(इ) परिमंडळ ४ मध्ये खालील तक्त्यात नमूद केलेले परंतु उपरोक्त कलम (बी) (परिमंडळ-१) मधील पोट-कलम (३) आणि कलम (सी) (परिमंडळ-२) मधील पोट-कलम (३) मध्ये मोडत नसलेले क्षेत्र :-

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका
(१)	(२)	(३)
१	जळगाव	चाळीसगाव, भडगाव, पारोळा, एरंडोल, एदलाबाद (मुक्ताईनगर), अंमळनेर (शिरसाळ आणि अमळनेर मंडळ), पाचोरा (नगरादेवळा मंडळ)
२	धुळे	साक्री, धुळे, सिंदखेडा, नंदुरबार (धनोरा मंडळ वगळून)
३	नाशिक	चांदूर, कळवणे, नांदगाव, दिंडोरी (वणी आणि दिंडोरी मंडळ), बागलाण, सित्रर, येवला, मालेगाव, निफाड.
४	पुणे	जुन्नर (नारायणगाव मंडळ), आंबेगाव (मंचर मंडळ), खेड (खेड आणि चाकण मंडळ), दौंड, बारामती, इंदापूर, पुरंदर, शिरूर.
५	सोलापूर	सोलापूर उत्तर, बारशी, अक्कलकोट, सोलापूर दक्षिण, मोहोळ, मंगळवेढा, पंढरपूर, सांगोला, माळशिरस, कर्माळा, माढा.
६	अहमदनगर	अकोले (अकोले आणि कोतूळ मंडळ), पाथर्डी, पारनेर, अहमदनगर (महानगरपालिका वगळून), जामखेड, शेवगाव, संगमनेर, श्रीगोंदा, कर्जत, कोपरगांव, श्रीरामपूर, नेवासा, राहूरी.
७	सांगली	जत, आटपाडी, कवठेमहाकाळ, खानापूर (खानापूर आणि विटे मंडळ), तासगांव (सावळज आणि विसापूर मंडळ), मिरज (मालेगाव मंडळ).
८	सातारा	कोरेगांव, माण, खटाव, खंडाळा, फलटण

(१)	(२)	(३)
९	औरंगाबाद	वैजापूर, गंगापूर, कन्नड, पैठण, खुल्दाबाद, औरंगाबाद, अंबड (वाडी गोद्रे आणि अंबड मंडळ)
१०	बीड	आष्टी, पाटोदा, देवराई, बीड, माजलगाव (नित्रुड) आणि तालखंड मंडळ, केज (गिगुलंबा मंडळ वगळून)
११	उस्मानाबाद	भुम, परांडा, उस्मानाबाद (खेड मंडळ वगळून), तुळजापूर, कळम (कळम आणि मोहामंडळ)
१२	बुलढाणा	मलकापूर (मोटला मंडळ), खामगांव (ब-खामगाव मंडळ)

(एफ) अर्धवेळ काम करणाऱ्या कामगारांना देय असलेल्या प्रतितास किमान वेतनाचा दर, तो कामगार ज्या वर्गवारीचा असेल त्या वर्गवारीच्या रोजंदारी किमान वेतनास ८ (तास) ने भागून व त्यात १५ टक्के वाढ करून तसेच येणारी रक्कम नजीकच्या पैशापर्यंत पूर्णाकात परिवर्तित करण्यात येऊन काढण्यात येईल;

(जी) किमान वेतनामध्ये साप्ताहिक सुट्टीच्या वेतनाचा समावेश असेल;

(एच) किमान वेतन दरामध्ये मूळ दर, विशेष भत्ता आणि सवलती असल्यास त्यांचे रोख मूल्य यासाठी अनुज्ञेय असलेल्या या दरांचा समावेश असेल.

(आय) दिनांक ८ ऑगस्ट २०१४ पूर्वी सालदार किंवा सालकारी म्हणून काम करीत असलेल्या शेतकी कामधंद्यातील कामगारांचे नोकरीचे वर्ष कोणत्याही दिनांकापासून सुरू होत असेल तरी, त्यांना या दिनांकापूर्वी ज्या किमान वेतन दरानुसार वेतन मिळत होते (यापुढे ज्याचा उल्लेख पूर्वीचे किमान वेतन दर म्हणून करण्यात आला आहे.) त्यांना या दिनांकापर्यंत पूर्वीच्या वेतन दराप्रमाणे वेतन देय राहील आणि या अधिसूचनेच्या दिनांक ८ ऑगस्ट २०१४ पासून निश्चित केलेले किमान वेतन दर, नोकरीचे चालू वर्ष संपेपर्यंत उर्वरित कालावधीसाठी लागू राहील.

परिशिष्ट

केंद्र शासनाच्या श्रम मंत्रालयाचा “ महाराष्ट्र केंद्राचा ” शेतमजूरंसाठीचा सरासरी ग्राहक मूल्य निर्देशांक (मालिका १९८६-८७ = १००) हा उक्त अनुसूचित रोजगारात नोकरीत असलेल्या कामगारांचा लागू असलेला व राहणीमान निर्देशांक असेल, महाराष्ट्र शासनाने नियुक्त केलेला सक्षम प्राधिकारी १ जानेवारी आणि १ जुलै रोजी सुरू होणाऱ्या प्रत्येक सहामाहीच्या समाप्तीनंतर त्या सहा महिन्यासाठी उक्त कर्मचाऱ्यांना लागू असलेल्या राहणीमान निर्देशांकाची सरासरी काढील, आणि ६८१ निर्देशांकावर अशा प्रत्येक अंकाच्या वाढीसाठी ज्या सहामाहीच्या संबंधात अशी सरासरी काढण्यात आलेली असेल, त्या सहा महिन्यांलगत पुढील सहामाहीसाठी उक्त कर्मचाऱ्यांना देय असलेला विशेष भत्ता (यात यानंतर ज्याचा “ राहणीमान भत्ता ” असा निर्देश करण्यात आला आहे.) सर्व परिमंडळाच्या संबंधित दरमहा रु. ५.३५ दराने असेल.

२. सक्षम प्राधिकारी, **शासकीय राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, उपरोक्त प्रमाणे हिशेब करून काढलेला राहणीमान भत्ता, जानेवारी ते जून या कालावधीतील प्रत्येक महिन्यासाठी देय असेल तेव्हा जानेवारी महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यामध्ये आणि जुलै ते डिसेंबर या कालावधीमधील प्रत्येक महिन्यासाठी देय असेल तेव्हा जुलै महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यामध्ये जाहीर करील :

परंतु सक्षम प्राधिकारी किमान वेतन निश्चित केल्याच्या दिनांकापासून देय असलेला राहणीमान भत्ता जून किंवा डिसेंबर अखेरपर्यंतच्या किंवा यथास्थिती, किमान वेतन दर निश्चित करण्यात आल्याच्या दिनांकानंतर लगेचच जाहीर करील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

दि. सो. राजपूत

शासनाचे उप सचिव

In pursuance of clause (3) of Article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Government Notification No. MWA. 1014/246/CR-56/Lab-7, dated the 8th August 2014, published in the *Maharashtra Government Gazette*, Part I-L, Extraordinary, is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. S. RAJPUT
Deputy Secretary to Government.

INDUSTRIES, ENERGY AND LABOUR DEPARTMENT

Madam Cama Road, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya, Mumbai 400 032,
dated the 8th August 2014

NOTIFICATION

MINIMUM WAGES ACT, 1948.

No. MWA. 1014/246/CR-56/Lab-7.— Whereas, by the Government Notification, Industries, Energy and Labour Department No. MWA.82009/CR-1184/Lab-7, dated the 13th August 2009, the Government of Maharashtra has revised the minimum rates of wages payable to the employees employed in the scheduled employment, *viz* “Employment in Agriculture” (hereinafter referred to as “the said scheduled employment”) in the State of Maharashtra ;

And whereas, the Government of Maharashtra, having reviewed the minimum rates of wages payable to the employees employed in the said scheduled employment, considers it necessary to revise them further.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by clause (b) of sub-section (1) of section 3 read with sub-section (2) of section 5 of the Minimum Wages Act, 1948 (XI of 1948), in its application to the State of Maharashtra, the Government of Maharashtra, after considering all the representations received in respect of the proposal published in the Government Notification, Industries, Energy and Labour Department, No. MWA. 2012/170/CR-166/Lab-7, dated 15th October 2012, and after consulting the Advisory Board, hereby revises, with effect from the 8th August 2014, the minimum rates of wages payable to the employees employed in the said scheduled employment and refixes them, as set out in column (3) of the Schedule appended hereto, as the minimum rates of wages payable to the class of employees mentioned against them in column (2) of the said Schedule.

Schedule

Sr. No.	Class of Employees	Institutional Farming	Minimum Basic Rates of wages			
			Zone I Rs.	Zone II Rs.	Zone III Rs.	Zone IV Rs.
(1)	(2)			(3)		
A. Employees not covered under entry B—						
1	Daily rated employees	180	180	170	160	155
2	Mahinedar or monthly rated employees	4680	4680	4420	4160	4030
3	Saldar or Salkari or employees working on yearly basis.	NA	56160	53040	49920	48360

(1)	(2)	(3)				
	B. Employees working on machines run by power, steam or oil—					
1	Daily rated employees	240	240	230	225	220
2	Mahinedar or monthly rated employees	6240	6240	5980	5850	5720
3	Saldar or Salkari or employees working on yearly basis	NA	74880	71760	70200	68640

Explanation.—For the purpose of this notification,—

(a) “Institutional Farming” means farming undertaken in any Zone by the Government or Government controlled Corporations, Boards, Private or Public Limited Companies, Agricultural Universities or Agriculture Research Centres or in pursuance of Government Schemes or Registered Firms.

(b) Zone I.—It shall comprise of the areas within the local limits of,—

(i) all the Municipal Corporations;

(ii) the Pune and Khadkee Cantonments;

(iii) the Command areas receiving perennial water supply from the irrigation schemes (including lift irrigation schemes) constructed and maintained by the Government.

(c) Zone-II.—It shall comprise of the areas within the local limits of,—

(i) Municipal Councils of Bhusawal, Satara, Ichalkaranji, Jalna, Parbhani, Beed, Latur, Achalpur, Yeotmal, Wardha, Gondia, Chandrapur, Parnel, Khopoli, Ratnagiri, Manmad, Nandurbar, Shirpur-wiruvade, Amalner, Chalisgaon, Chopda, Pachora, Shrirampur, Sangamner, Kopargaon, Lonawala, Baramati, Karad, Phaltan, Islampur, Barsi, Pandharpur, Hingoli, Parli-Vaijnath, Ambejogai, Udgir, Osmanabad, Khamgaon, Malkapur, Buldhana, Shegaon, Akot, Karanja, Washim, Anjangaon-Surji, Badnera, Wani, Pusad, Hinganghat, Arvi, Pulgaon, Kamptee, Umred, Bhandara, Tumsar and Ballarpur ;

(ii) Dehu Road, Ahmednagar, Aurangabad, Kamptee, Nashik Road, and Deolali Cantonments;

(iii) The areas receiving seasonal water supply from the Government constructed dams.

(d) Zone III.—It shall comprise of all other areas in the State not included in Zone I, Zone II, and IV.

(e) Zone IV.—It shall comprise of the areas mentioned in the Table below but not falling in sub-clause (iii) of clause (b) and sub-clause (iii) of clause (c), namely :—

TABLE

Sr. No. (1)	District (2)	Taluka (3)
1	Jalgaon	Chalisgaon, Bhadgaon, Parola, Erandol, Edalabad (Muktai Nagar), Amalner (Shrisala and Amalner Circles), Pachora (Nagardevalali Circle).
2	Dhule	Sakri, Dhule (excluding Municipal Corporation), Sindkheda, Nandurbar (excluding Dhanors Circle)
3	Nashik	Chandor, Kalvan, Nandgaon, Dindori (Vani and Dindori Circles), Baglan, Sinner, Yeola, Malegaon, Niphad.
4	Pune	Junner (Narayangaon Circle), Ambegaon (Manchar Circle), Khed (Khed and Chakan Circle), Daund, Baramati, Indapur, Purander, Shirur.

(1)	(2)	(3)
5	Solapur	Solapur North, Barshi, Akkalkot Solapur South, Mohol, Mangalvedhe, Pandharpur, Sangola, Malshiras, Karmala, Madha.
6	Ahmednagar	Akole (Akole and Kotul Circles), Pathardi, Parner, Ahmednagar (except Municipal Corporation), Jamkhed, Shevgaon, Sangamner, Shrigonda, Karjat, Kopargaon, Shrirampur, Nevase, Rahuri.
7	Sangli	Jat, Atpadi, Kavathe-Mahankal, Khanapur (Khanapur and Vite Circle), Tasgaon (Savalaj and Visapur Circle), Miraj (Melegaon Circle).
8	Satara	Koregaon, Man, Khatav, Khandala, Phaltan.
9	Aurangabad	Vaijapur, Gangapur, Kannad, Paithan, Khuldabad, Aurangabad, Ambad, (Vadi, Godre and Ambad Circle).
10	Beed	Aashti, Patoda, Georaai, Beed, Majalgaon (Nitrud and Talkhed Circle), Kej (excluding Gigulamba Circle).
11	Osmanabad	Bhum, Paranda, Osmanabad (excluding Thair Circle), Tuljapur, Kallamb (Kallamb and Moha Circle).
12	Buldhana	Malkapur (Motala Circle), Khamgaon (B-Khamgaon Circle)

(f) The minimum rates of hourly wages payable to part-time employee shall be computed by dividing the daily rates of minimum wages applicable to the concerned class of employees by eight hours with 15% rise in it and quotient being stepped upto the nearest.

(g) the minimum rates of wages shall be inclusive of payment of remuneration in respect of weekly day of rest.

(h) the minimum rates of wages shall consist of basic rates, the cost of living allowance (the cash value of concessions, if any).

(i) in case of employees employed as saldar or salkaries whose current employment year has commenced on any date prior to the 8th August 2014 and who were prior to that date paid wages at the minimum rates of wages than applicable to them (hereinafter referred to as “the old minimum rates of wages”), the wages to be payable for that part of the current employment year which precedes the 8th August 2014 shall be calculated on pro-rata basis at the old minimum rate of wages and for the remaining part of the current employment year, shall be calculated on pro-rata basis at the minimum rates of wages refixed by this notification.

APPENDIX

The average Consumer Price Index Number in respect of the Maharashtra Centre for Agriculture Labourer (Central Series 1986-87 = 100) shall be the Cost of Living Index number applicable to the employees employed in the said scheduled employment. The Competent Authority appointed by the Government shall, after the expiry of every six months commencing on the first day of January and the first day of July, calculate the average of the Cost of Living Index number applicable to the said employee for these six months and ascertain the rise of such average over 681 points. For such rise of every point, special allowance (hereinafter referred to as “the Cost of Living Allowance”) payable to the employee in the said scheduled employment for each of the six months immediately following the six months in respect of which such average has been calculated at the rate of Rs. 5.35 per month for respect of all zones.

2. The Cost of Living Allowance computed as aforesaid shall be declared by the Competent Authority by notification in the *Official Gazette* in the last week of July when such allowance is payable for each of the months from July to December and in the last week of January when such allowance is payable for each of the month from January to June :

Provided that, the Competent Authority shall declare the Cost of Living Allowance payable in respect of the cost of the period from the date of fixation of the rate of minimum wages to the end of December or June, as the case may be, immediately after the said date with effect from which the minimum rates of wages are fixed.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. S. RAJPUT,
Deputy Secretary to Government.